

Primo november 2002

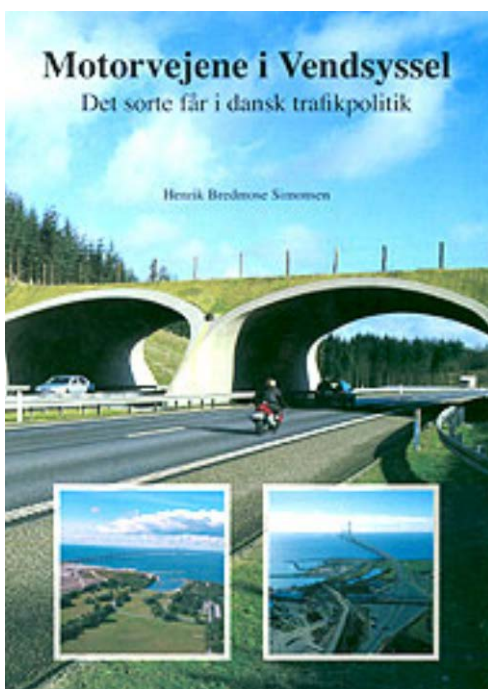
Til:

DVSs Medlemmer

MEDDELELSE NR. 2002 - 8

1. Motorvejene i Vendsyssel - Det sorte får i dansk trafikpolitik

Dansk Vejhistorisk Selskabs næste arrangement i efteråret er et foredrag af *can.d.mag. Henrik Bredmose Simonsen*, Hjørring med titlen **Motorvejene i Vendsyssel - Det sorte får i dansk trafikpolitik**. Foredraget finder sted **onsdag den 20. november 2002 kl. 16.00-18.00** i **Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, København V.**

Henrik Bredmose Simonsen stiller spørgsmålet: Hvorfor bliver der bygget to motorveje i Vendsyssel i disse år? Hvorfor valgte man i sin tid den dyreste vejløsning? Og hvorfor fortsatte det politiske slagsmål om dette vejbyggeri i årevis, efter at anlægsloven var vedtaget i folketinget med stort flertal i 1990?

Det er nogle af de spørgsmål, som Henrik Bredmose Simonsen vil behandle i sit foredrag. Det er problemer, som han også har behandlet i sin bog "Motorvejene i Vendsyssel. Det sorte får i dansk trafikpolitik", som er udkommet på Aalborg Universitetsforlag i foråret.

Svarene, som Henrik Bredmose Simonsen giver i sit foredrag og i bogen, peger på, at dansk trafikpolitik og regionalpolitik i 1980'erne var totalt blandet sammen,

således at et brobyggeri i den ene ende af landet meget vel kunne føre til motorvejsbyggeri i den anden. I 1990'erne nedtonedes tanken om den decentrale udvikling i Danmark, og motorvejsprojektet i Vendsyssel fik nye forklaringsproblemer.

Mødet gennemføres i samarbejde med Vej- og Byplanforeningen under Ingeniørforeningen i Danmark (IDA) og er gratis. Tilmelding snarest til IDA's mødetilmelding tlf. 33 18 48 18 eller www.ida.dk/moeder.

2. Spørgeskemaundersøgelse

DVS gennemfører som bekendt en række aktiviteter i form af foredrag, seminarer, ekskursioner mv., hvor emner inden for vejenes, broernes og vejtransportens historie tages op. Som en kommende opgave for DVS kan nævnes en registrering af bevaringsværdige mindesmærker inden for vej- og broområdet i Danmark, som der jo for øjeblikket er en beklagelig mangel på. Interesserede medlemmer vil få mulighed for at deltage i en sådan registrering efter at have fået relevant vejledning.

DVS vil selvfølgelig gerne sikre sig, at der arbejdes med emner, som interesserer medlemmerne, og at det gøres på en måde, som medlemmerne sætter pris på. Derfor er vedlagte spørgeskema udarbejdet, hvor du kan oplyse mere om dine interesser. Spørgeskemaet vil herefter danne udgangspunkt for aktiviteterne i de kommende år. Det udfyldte spørgeskema bedes senest den 30. november 2002 sendt til DVS. Spørgeskemaet findes også på DVS's hjemmeside www.vejhistorie.dk, hvor det kan udfyldes og sendes via e-mail til DVS.

3. 0-km sten

Fotoet fra 1955 viser i forgrunden den nedfældede 0-kilometersten på Torvet i Nykøbing Mors

skulle nu erstattes af kilometersten og der blev derfor foretaget en opmåling af samtlige landeveje. Det resulterede i opsætningen af nye kilometersten, hvor iøvrigt nogle af de gamle milesten blev genbrugt.

Da metersystemet blev indført i Danmark ved Lov af 4. maj 1907, blev der efter forslag fra Overinspektøren, som havde tilsynet med de overordnede veje i Danmark, foretaget en opmåling af alle danske landeveje. De danske hoved- og landeveje var allerede i forbindelse med deres anlæg, som foregik fra 1764 og frem til 1860'erne, forsynet med milesten. Men de gamle milesten

Det blev besluttet, at målingernes udgangspunkt (0-kmstenen) skulle afmærkes med en særlig 0-kmsten og at det skulle være et centralt punkt i en by, f.eks. torvet, rådhuset, hovedkirken eller andet. Målingerne skulle normalt gå fra by til by, men der er dog flere undtagelser. F.eks. blev de landeveje, der udgik fra København, kilometreret gennemgående fra København til henholdsvis Vordingborg, Korsør, Kalundborg, Fredensborg og Helsingør – som de også oprindeligt var det i vejreformernes tid. Vi kender vel alle de 0-km sten, som står på Københavns Rådhusplads samt ved Nørreport og Østerport Station – det er de steder (byporte), hvorfra milestene et århundrede også blev udmålt fra.

Men hvor er alle de andre 0-km sten blevet af? På fotoet fra 1955 fra torvet i Nykøbing Mors vises en plade nedsænket i belægningen, som markerer udgangspunktet for 0-kilometeren fra Nykøbing M mod vest. Vi ved også, at der står en 0-km sten på torvet i Stubbekøbing. Men hvor er alle de øvrige 0-km sten blevet af?

0-kmstenene bør bevares! Derfor send oplysninger, fotos osv. ind om 0-km sten til Selskabet.

4. En milesten passerer

Det danske motorvejsnet passerede den 4. november 2002 en milesten: 1.000 km-mærket – det danske motorvejsnet er nemlig nu 1.013 km langt. Det var strækningen Herning - Bording, der blev åbnet af trafikminister Flemming Hansen, hvor milen blev passeret.

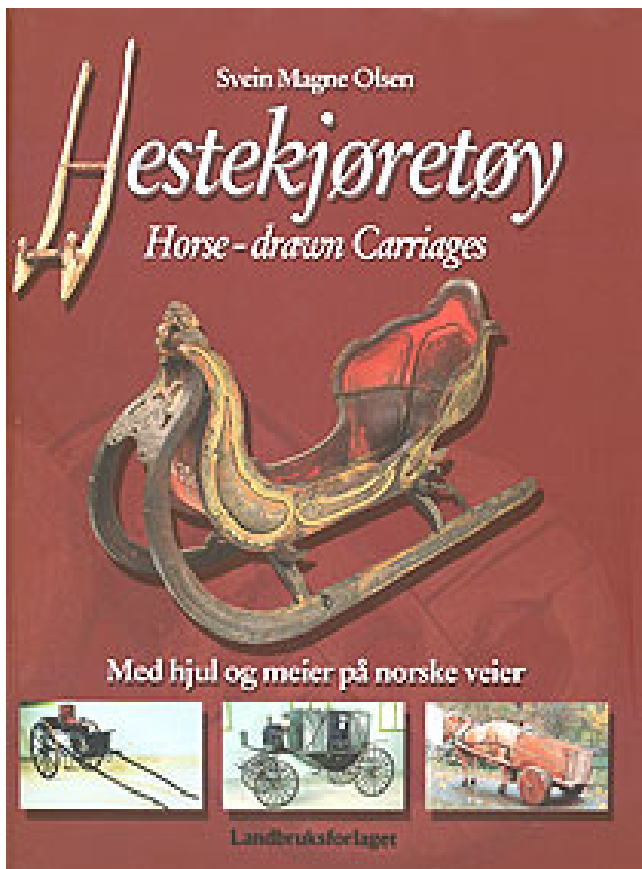
Det startede som bekendt den 23. januar 1956, da Danmarks første motorvej - 12 km fra Jægersborg til Brådebæk, sydvest for Hørsholm blev åbnet. Og siden er det jo gået slag i slag, således at vi altså passerede milestenen den 4. november 2002.

5. Hestekjoretøj - Med hjul og meier på norske veier

Hestekjoretøj er almindelig brug er blevet et sjældent syn i vore dage. Sådanne køretøjer ser vi normalt kun i forbindelse med særlige kulturarrangementer eller bryllupsoptog. Går vi nogle år tilbage, var det anderledes. Da var hest med køretøj lige så sædvanlig, som bilen er det i dag.

Til trods for, at antallet af hestevogne og slæder tidligere var stort, er der kun bevaret relativt lidt, særlig af enklere ”hverdagsredskaber”. Der er også færre, der kender betegnelserne på de forskellige køretøjer. Og kun få har kendskab om produktion, vedligeholdelse og brug af hestekjoretøjerne. Vi er i færd med at miste en vigtig kundskab om et aspekt i vor samfærdsels-historie, som har været af meget stor betydning.

Hestekjoretøjerne fortæller en historie om dygtige håndværkere og kreative vejbrugere. I tillæg hertil knytter sig både erhvervs- og samfundshistorie til udviklingen og brugen af køretøjerne.

Sådan udtrykker forfatteren til bogen **Hestekjøretøy**, *Svein Magne Olsen*, som er trafikchef ved Statens vegvesen i Rogaland Fylke i Norge. Hans ønske med bogen er at skabe en større opmærksomhed knyttet til den kulturhistorie, som hestekjøretøjerne repræsenterer.

I bogen præsenteres en del af et materiale, som er samlet ind gennem lang tid. Det har ikke været hensigten at give en fuldstændig oversigt hverken over den historiske udvikling, mangfoldigheden af køretøjer eller den mangesidede transporthistorie. Der er givet nogle smagsprøver, som forhåbentlig kan få læserne til at mindes eller blive nysgerrige og dermed fatte interesse for at tage vare på redskaberne. Interessen skulle gerne gælde både enklere jord- og skovbrugsredskaber og fine stadskjøretøjer.

Over 700 fotografier, illustrationer og malerier af hestekjøretøjer og de miljøer, de blev brugt og bliver brugt i – i alt slags arbejde, til højtiderne – til hverdag og til fest. Det er blevet et meget flot og meget spændende og interessant værk.

Teksten er på norsk og engelsk. Bogen er udgivet af Landbruksforlaget bl.a. i samarbejde med vegmuseet i Rogaland fylke. Prisen er 448 norske kr for 448 sider - et fund til prisen.

6. Ordinær generalforsamling 2003, bestyrelses- og forretningsudvalgsmøder

DVS's ordinære generalforsamling 2003 afholdes torsdag den 27. februar 2003. Næste bestyrelsesmøde - nr. 63 - er fastsat til mandag den 20. januar 2003, mens forretningsudvalgsmøde nr. 81 finder sted mandag den 9. december 2002. Alle møder finder sted i Vejdirektoratet i København.

Venlig hilsen
Carl Johan Hansen